

Hodnocení ekologické újmy a certifikát ISO 14001

Dnem 1. ledna 2012 nabylo účinnosti nařízení vlády o způsobu hodnocení rizik ekologické újmy a bližších podmínkách finančního zajištění, přičemž do konce roku 2012 musí provozovatelé určitých činností učinit zákonem daná opatření.

Víte o nové povinnosti finančního pojištění ekologické újmy? Víte, jak vám může pomoci certifikát ISO 14001?

Již před časem vyšel zákon č. 167/2008 Sb. o předcházení ekologické újmy a o její nápravě a o změně některých zákonů, na nějž dále navazují prováděcí předpisy. Tento zákon upravuje práva a povinnosti provozovatelů, které vykonávající nebo řídí určité provozní činnosti, při předcházení ekologické újmy.

Co je vlastně myšleno pod pojmem ekologická újma?

Ekologická újma = nepříznivá měřitelná změna přírodního zdroje nebo měřitelné zhoršení jeho funkcí.

Týkají se povinnosti vyplývající ze zákona i vaší společnosti?

Zákon upravuje práva a povinnosti **právnických či fyzických osob**, které vykonávající nebo řídí provozní činnosti uvedené v seznamu provozních činností v příloze č. 1 zákona.

Jedná se o následující činnosti:

- Provozování zařízení podléhající vydání integrovaného povolení;
- Provozování zařízení k využívání, odstraňování, sběru nebo výkupu odpadů;
- Vypouštění odpadních vod do vod povrchových nebo;
- Čerpání znečištěných podzemních vod a jejich následné odvádění do vod povrchových nebo podzemních;
- Odběr povrchových vod;
- Odběr podzemních vod;
- Čerpání povrchových nebo podzemních vod a jejich následné vypouštění do těchto vod za účelem získání tepelné energie;
- Vzdouvání nebo akumulace povrchových vod;
- Zacházení se závadnými látkami;
- Nakládání s nebezpečnými chemickými látkami a chemickými přípravky;
- Přeprava nebezpečných chemických látek a nebezpečných chemických přípravků;
- Nakládání s geneticky modifikovanými organismy a genetickými produkty;
- Přeshraniční přeprava odpadů;
- Provozování stacionárních zdrojů znečišťování ovzduší;
- Nakládání s těžebním odpadem (viz směrnice 2006/21/ES o nakládání s odpady z těžebního průmyslu).

POZOR - Vzhledem ke skutečnosti, že mezi výše uvedenými činnostmi je i nakládání s nebezpečnými chemickými látkami (sem patří např. i čisticí prostředky, rozpouštědla, technický benzin apod., a to i v malém množství), vztahuje se tato povinnost skoro na všechny podniky.

Finanční zajištění provozovatele

Důležitou povinností vyplývající ze zákona je tzv. **finanční zajištění**, jehož rozsah musí po celou dobu výkonu provozní činnosti odpovídat rozsahu možných nákladů a intenzitě nebo závažnosti vytvářeného rizika ekologické újmy. K tomu je nutno provést hodnocení rizik (toto hodnocení se pak dále musí průběžně aktualizovat v případě významných změn provozní činnosti).

Bez zabezpečení finančního zajištění nelze vykonávat příslušnou činnost!!!

V případě vykonávání takové provozní činnosti jejím provozovatelem bez zabezpečení odpovídajícího finančního zajištění může být uložena **pokuta do výše 1 000 000,- Kč**, přičemž povinnosti spojené s finančním zajištěním nabývají účinnosti dnem 1. ledna 2013.

Finanční zajištění není povinen zabezpečit provozovatel, který:

- Prokáže na základě hodnocení rizik, že provozní činností může způsobit ekologickou újmu, jejíž náprava si vyžádá náklady nižší než 20 000 000,- Kč;
- Prokáže na základě hodnocení rizik, že provozní činností může způsobit ekologickou újmu, jejíž náprava si vyžádá náklady vyšší než 20 000 000,- Kč **a provozovatel je současně registrován v Programu EMAS nebo má certifikovaný systém environmentálního managementu podle ČSN EN ISO 14001** (pozn.: uznávat se bude i prokazatelné zahájení činností potřebných k získání této registrace/certifikace, za něž lze považovat např. podání žádosti o certifikaci případně uzavření smlouvy o kontrolní činnosti s certifikačním orgánem);
- Vypouští odpadní vody, které neobsahují nebezpečné závadné látky nebo zvlášť nebezpečné závadné látky.

Způsob hodnocení rizik

Způsob hodnocení rizik, kritéria posuzování dostatečného finančního zajištění pro provozovatele a bližší podmínky provádění a způsobu finančního zajištění k provedení preventivních opatření a nápravných opatření stanoví **nařízení vlády č. 295/2011 Sb.**, o způsobu hodnocení rizik ekologické újmy a bližších podmínkách finančního zajištění je zatím poslední novinkou v uvedené oblasti.

Co z toho vyplývá?

- v případě, že váš podnik provozuje některou z činností uvedených výše, zpracujte (popř. si nechte zpracovat) základní hodnocení ekologické újmy, a dále:
- POKUD:
  - o celkový počet bodů dosažených v základním hodnocení je nižší než 50, hodnocení uschovejte pro případ kontroly a jeho další aktualizaci při změnách - **nemusíte mít finanční zajištění.**

- o celkový počet bodů dosažených v základním hodnocení je vyšší než 50 a nejste současně registrováni v Programu EMAS ani nemáte certifikovaný systém environmentálního managementu podle ČSN EN ISO 14001/EMAS (ani jste nezahájili činnosti potřebné k získání této certifikace/ registrace) - **musíte mít od 1.1.2013 odpovídající finanční zajištění** (zvláštní pojištění pro případ ekologické újmy).
- o celkový počet bodů dosažených v základním hodnocení rizika je vyšší než 50 a jste současně registrováni v Programu EMAS nebo **máte certifikovaný systém environmentálního managementu podle ČSN EN ISO 14001/EMAS** (případně jste zahájili činnosti potřebné k získání této certifikace/ registrace), hodnocení uschovejte pro případ kontroly a jeho další aktualizaci při změnách - **nemusíte mít finanční zajištění**.

Konkrétní náležitosti základního hodnocení rizika je uvedeno v příloze č. 1 nařízení vlády, konkrétní náležitosti podrobného hodnocení rizika je pak uvedeno v příloze č. 2 nařízení vlády č. 295/2011 Sb.

Finanční zajištění je potřeba sjednat nejpozději do konce roku 2012 (tak, aby bylo k dispozici od 1.1.2013).

Chcete-li pomoci s řešením, popřípadě máte otázky k uvedenému tématu, neváhejte nás kontaktovat na uvedených kontaktech.

